

Více evropské demokracie
Pardubická deklarace SZ k budoucnosti EU
(schváleno sjezdem SZ dne 11.12.2011)

1. **Poslední summit EU vytváří nové nejistoty a nedokáže reagovat na bezprostřední krizi.**¹ Nesouhlasíme s tím, že navrhovaná mezivládní smlouva obchází demokraticky zvolený Evropský parlament. Místo spoléhání na Mezinárodní měnový fond navrhujeme založení Evropského měnového fondu (EMF) oprávněného vydávat evropské dluhopisy. EMF by měl být demokraticky odpovědný Evropskému parlamentu a převzít úlohu stávajícího evropského nástroje finanční stability jakožto nástroje pro reakci na krize.
2. Evropská integrace přinesla našemu kontinentu půlstoletí míru a prosperity. Dnes se však Evropská unie stále více odcizuje veřejnosti, protože vlády 27 členských států ani Evropská rada nejsou s to společně přijít s udržitelnými a progresivními řešeními pro řadu krizí, které na její občany a občanky doléhají. **Strana zelených je proto přesvědčena, že evropský projekt potřebuje nové prostředky a přístupy.**
3. Zelení jsou přesvědčení, že systémové krize vyžadují systémová řešení, která obnoví nadvládu politiky nad spekulacemi finančních trhů. Je proto třeba přimět finančnictví, aby se vrátilo ke své úloze podporovat reálnou ekonomiku, která pak musí být nástrojem pro dobré životní podmínky všech Evropanek a Evropanů. **Zelení proto připravili dvanáct návrhů pro sociálně spravedlivé a ekologicky udržitelné řešení krize. Tato okamžitá i dlouhodobá opatření jsou součástí Pařížské deklarace přijaté sjezdem Evropské strany zelených 13. listopadu 2011. K této deklaraci se sjezd SZ připojuje.**
4. Rozklad demokratického rozhodovacího procesu Unie ve prospěch netransparentních mezivládních jednání, v nichž vítězí právo silnějšího, podkopává význam národních parlamentů i Evropského parlamentu a jeho výsledkem je nedostatečné veřejná diskuse. Rozhodnutí se přijímají na základě úzce vymezených národních zájmů a partikulárních zájmů ekonomických a finančních elit. Současná hluboká hospodářská a sociální krize s prohlubující se krizí ekologickou ukazují, že takový mechanismus „vlády“ je naprosto nedostatečný. **Zelení si myslí, že řešením tohoto žalostného stavu je více evropské demokracie.**
5. Evropská unie nedosáhne soudržnosti a nebude účinně fungovat, pokud budou orgány zastupující Evropany a Evropany, tj. Evropský parlament a Komise, i nadále upozadovány a jejich pravomoci stále oslabovány. Rozhodně odmítáme praktiky Evropské rady, jež chce podkopat zaměření Lisabonské smlouvy na hlasování kvalifikovanou většinou tím, že se vměšuje do všech záležitostí evropské politiky. Nejedná se pouze o otázku institucionální a právní, jde také o demokratický a transparentní rozhodovací proces.
6. Doposud byly smlouvy reformovány na základě jednomyslných rozhodnutí zástupců vlád, kteří se scházeli na mezivládních konferencích za nedostatečné veřejné diskuse a účasti občanské společnosti. Smluvní reformy už nadále nemohou vycházet

¹ 9.12.2011

z diplomatických konferencí, které řídí výhradně vlády členských států. Nedávná masová aktivizace občanů po celé Evropě ukazuje, že o budoucnosti evropského projektu je třeba rozhodovat s nimi, nikoli za jejich zády.

7. **Strana zelených podporuje návrh, aby současný Evropský parlament, na základě práva zakotveného ve smlouvě o Evropské unii, svolal nový konvent, ústavodárné shromáždění pro novou Evropu.** Tento postup však musí být nastaven tak, aby závěry konventu nebylo možno změnit mezivládní konferencí starého typu. Je třeba najít nové cesty a nová spojení a překonat tuto přetrvávající patovou situaci. Zároveň je potřeba zajistit, aby práce konventu byla efektivní a transparentní a aby konečná dohoda skutečně odrážela sjednané závěry. V zájmu posílení demokratických základů naléhavě **voláme po celounijním referendu**, které rozhodne o potřebných změnách, **jež by měly vstoupit v platnost, pokud je podpoří většina obyvatel a států.** K prosazování tohoto návrhu vyzýváme i vládu České republiky.
8. **České republice hrozí, že se v případě očekávaných rychlých změn v jádru EU stane nedůležitou periferií Evropy.** Bylo by však naivní věřit, že nás změny v jádru Unie nebudou zásadně ovlivňovat. ČR vinou krátkozraké a pasivní evropské politiky současné vlády hrozí, že přijde na dlouhou dobu o právo účastnit se vyjednávání a ovlivňovat důležitá rozhodování v některých otázkách, které na ni budou mít přímé nebo nepřímé, avšak zásadní dopady. Vláda ČR si musí uvědomit, že taková situace jde jak z hospodářských, tak politických důvodů proti zájmům ČR a českých občanů. **Vyzýváme proto vládu ČR, aby změnila svůj přístup a odpovědně se podílela na řešení současné evropské krize a vedla o našem evropanství poctivou debatu s opozicí i občanskou společností.**
9. **Jsme přesvědčeni, že řešením současné krize je zahájení procesu vedoucí k užší integraci členských států směrem k politické, hospodářské, fiskální a sociální unii, která zaručí zachování společenské solidarity a ochranu životního prostředí pro všechny generace Evropanek a Evropanů.** Takový krok musí být zároveň postaven na posílení demokratického fungování Unie a musí být uskutečněn prostřednictvím dalšího upevnění jejích nadnárodních institucí tj. Evropského parlamentu a Evropské komise. Vznik politické unie tak musí být podmíněn demokratickými procesy a efektivní demokratickou kontrolou.
10. Při vědomí nezbytnosti Evropské integrace, SZ důsledně podporuje uplatňování zásady subsidiarity. Významnou rolí EU musí vždy být podpora podmínek pro udržitelný rozvoj a kvalitu života místních komunit.

Pařížská deklarace

Cesta z krize v Evropě Dvanáct zelených návrhů pro sociálně spravedlivé a ekologicky udržitelné řešení krize

Úvod: summit jako obvykle je selháním

Náš svět prochází současně finanční, hospodářskou, sociální, ekologickou a demokratickou krizí a bouřlivá změna klimatu představuje pro lidstvo smrtelnou hrozbu. Stávající krize je v těchto širších souvislostech pevně zakotvená. Bojují s ní lidé na celém světě, od Arabského jara po izraelské hnutí stanových městeček, od hnutí Occupy po ekologické nevládní organizace a obhájce lidských práv. Zelení představují pro tyto iniciativy solidární partnery.

Čelíme důsledkům neudržitelného modelu rozvoje, který se bez ohledu na ekologická a sociální omezení zaměřuje výhradně na hospodářský růst a jehož motorem je nadměrný veřejný i soukromý dluh, privatizace a deregulace. Tyto krize narušují sociální soudržnost a vedou k politickému rozpadu Evropy, čímž nám ve světě 21. století ubírají na důležitosti.

Krize odhalila chybné postupy při utváření eura a uvrhla slabší ekonomiky eurozóny do nebezpečí, že nebudou s to dostát svým státním dluhům a že budou opakovaně potřebovat mimořádná podpůrná opatření, jež možná dokonce ani dnes nejsou dost silná, aby situaci zvrátila. Řešení těchto inherentních strukturálních problémů bude vyžadovat přijetí závažných kroků, které pak ovlivní všechny členské státy EU, ať už jsou součástí eurozóny, či nikoli.

Zdá se, že spolu s ohrožením eura se narušují základy stability, na nichž evropská společnost od druhé světové války stojí. Prostor získávají pravicoví populisté a netolerantnost a participativní demokracie se příliš často odsouvá do pozadí. Nacionalističtí populisté se přibližují k moci více než kdy předtím. Pokud však jde o úspěchy Evropy, máme být na co pyšní: integrace zabránila obnovení válečných konfliktů uvnitř EU a posílila porozumění mezi Evropany. Jsme odhodláni tyto úspěchy bránit a dále je rozvíjet.

Reakce evropských a vnitrostátních tvůrců politik byla dosud nedostatečná. Charakterizuje ji absence vize a rozhodnosti, zpravidla nabízí příliš málo a přichází příliš pozdě. Příčinou je soustavné popírání čtyř skutečností:

- Představují-li jedinou politickou reakci souběžné a koordinované úsporné politiky, pak může Evropa dospět leda do hospodářské recese a prohloubit problém státního dluhu, nikoli ho řešit.

- Řecko je insolventní a už několik let se nachází v hluboké recesi, jeho veřejný dluh tedy nikdy nebude zcela uhrazen.
- Žádná měnová unie není udržitelná bez silné daňové a politické unie; koordinace nemůže být účinnou náhradou integrace.
- Neudržitelnost veřejných financí ani nedostatečná konkurenceschopnost nejsou hlavními příčinami krize, v níž se nacházíme – jádro problému spočívá v tom, že v posledních desetiletích roste nepoměr mezi příjmy a bohatstvím na světě, a v tom, že finanční sektor, který je přepjatý a má přílišný vliv, je závislý na dluzích a spekulacích a využívá implicitních i explicitních veřejných záruk. To vede k neudržitelnému úvěrovému růstu, k hromadění rizik a k celosvětovému růstu nepoměru příjmů a bohatství v posledních desetiletích.

Ačkoli summit v poslední době ukázaly, že evropští činitelé s rozhodovacími pravomocemi si začínají těchto nepříjemných skutečností všímat, přesto zůstávají i nadále ideologicky předpojatí – jejich koncepce udržitelných veřejných financí se zaměřuje především na škrty ve výdajích; domnívají se, že konkurenceschopnost zaručí jen nízké mzdy; nerovnost ve společnosti pro ně nepředstavuje problém; jejich konání se řídí hlavně strachem o trhy a o zítřejší průzkumy veřejného mínění. Z toho všeho pramení nejen to, že reakce na krizi je neúčinná, ale i to, že náklady na ni nesou především ti nejzranitelnější z naší společnosti, což dále zvyšuje neustále se prohlubující nerovnosti v rámci jednotlivých společností i napříč jimi.

Zásadní nedostatek vize a schopnosti vést, kterými se doposud vyznačovali přední evropští tvůrci politik na vnitrostátní i evropské úrovni, podpořil nárůst všeobecné nedůvěry vůči Evropské unii. Zprv se to týká zemí přispívajících do systému, kde lidé vnímají přijímání finančních závazků jejich jménem za nedostatečně opodstatněné. Zadruhé je to případ zemí, kterým je poskytována mimořádná pomoc, kde se občané cítí bezmocní a jsou pobouřeni dopady nespravedlivých úsporných opatření, zatímco ve finančním sektoru jde vše jako obvykle.

Pouliční protesty se spontánně množí a zdá se, že konvenční politické postupy už ztratily kontakt s občany. Iniciativy jako „Los Indignados“ ve Španělsku a hnutí Occupy se ve velmi krátkém časovém úseku staly skutečně mezinárodním vyjádřením hněvu, frustrace a nesouhlasu s politickými postupy založenými na ideologiích, jež obírají většinu a dávají jen několika málo vyvoleným. Uznáváme a podporujeme demokratické právo na pokojný protest, a proto vyjadřujeme politování nad použitím síly proti pokojně protestujícím a proti lidem vyjadřujícím svůj protest formou obsazování veřejných prostranství. Vyjadřujeme svou solidaritu s těmi, kteří se na celém světě na těchto iniciativách podílejí. Všechna výše zmíněná hnutí zasluhují naši podporu a solidaritu.

I přesto, že čelíme mimořádným výzvám, představuje tato krize jedinečnou příležitost uskutečnit velký skok kupředu a umožnit Evropanům vybudovat sociálně spravedlivou a ekologicky udržitelnou společnost založenou na dodržování lidských práv a vystavěnou na základě participativní mnohonárodní a mnohoúrovňové demokracie. Potřebujeme posun směrem k novému přístupu, kdy budeme do středu zájmu vytváření politik klást blaho lidí v udržitelném životním prostředí, a to nejen jako dlouhodobý a vzdálený cíl. Toto je okamžik pravdy v dějinách lidstva: nacházíme se v předvečer přerodu naší civilizace. Neexistuje žádný hotový a připravený plán pro udržitelný svět 21. století. My, Zelení, nicméně bereme na vědomí hloubku a rozsah změn, jež je potřeba provést.

Proto předkládáme studii „Zelený Nový úděl pro Evropu“ (Green New Deal for Europe) – souhrnný balík politik, jenž má za cíl nabídnout inovativní a vzájemně propojená řešení výzev 21. století a který vyžaduje nové politické myšlení a nové hospodářské vize. Máme za to, že Zelený Nový úděl podpoří vytvoření vlny nových kvalitních pracovních příležitostí a investic, jež budou nositelem nového rozvojového modelu.

Zelený kompas: hlavní zásady důvěryhodné reakce

V době, kdy je Evropa konfrontována s touto bezprecedentní krizí, zůstávají silně přítomny dvě klíčové výzvy 21. století: zajištění prospěchu a blahobytu pro každého člověka na světě – nikoliv jen pro několik šťastlivců –, a to jak pro současnou generaci, tak pro ty budoucí, a zasazení našeho modelu rozvoje do reality fyzických limitů naší planety. Budoucnost lidstva na této planetě závisí na přírodě a rychlosti globální odpovědi na tyto výzvy. To nás vede k přijetí následujících hlavních zásad při stanovování naší odpovědi na současnou krizi:

- Jestliže si Evropané, kteří představují 7 % světové populace, chtějí udržet – vlastně znovu získat – schopnost utvářet svou vlastní budoucnost a mít slovo v záležitostech celosvětového významu, musejí všichni vystupovat jednotně. Evropa jako celek a eurozóna mají takové obecné hospodářské základy, které, ač nejsou ideální, nás v makroekonomických měřítcích řadí dosti vysoko; k tomu máme navíc silné zdroje – v lidech, znalostech, inovačních kapacitách, v našem společném bohatství a v rozmanitosti –, které nám umožňují společně reagovat na výzvy, jimž čelíme. To znamená, že každý scénář vedoucí k rozpadu eurozóny, což by byl první krok k politickému rozpadu Evropy, je pro nás nepřijatelný. Naopak ale ani žádná hlubší politická integrace v rámci eurozóny nesmí vést ke krystalizaci dvourychlostní Evropy; je třeba posilovat společnou hospodářskou správu v eurozóně, ale to by nemělo vést k vyloučení ostatních členských států EU.
- Spravedlivější společnosti jsou výkonnější: všechny empirické důkazy poukazují na skutečnost, že spravedlivěji rozdělený příjem a bohatství je základní podmínkou pro individuální i kolektivní blahobyt; proto musejí řešení krize odpovídat na zrychlující se směřování k vyšším příjmům a nerovnému rozdělení statků.
- Udržitelné veřejné finance na všech správních úrovních jsou klíčovou složkou úspěchu; musejí být vyladěny na správnou rychlost v závislosti na hospodářské aktivitě, je třeba optimalizovat výdaje i příjmy, zejména je-li míra absolutního veřejného zadlužení vysoká. Z tohoto hlediska lze dluh odůvodnit jedině jako nástroj pro financování a investice, jež účinně rozšíří materiální i nemateriální kapitál, který bude k dispozici příštím generacím.
- Systémový problém vyžaduje systémové řešení, které obnoví nadvládu politiky nad spekulací. Je proto třeba přimět finanční odvětví, aby se vrátilo ke své úloze podporovat reálnou ekonomiku, která pak musí být nástrojem pro dobré životní

podmínky všech. Rozhodnutí v oblasti regulace finančního odvětví tak musejí být vedena cílem společenské prospěšnosti.

- Zásada „znečišťovatel platí“: ti, jejichž činnost nás přivedla do krize, v níž se dnes nacházíme, a kteří měli největší prospěch z modelu rozvoje poháněného dluhem a spekulacemi, musejí nejvíce přispět k jejímu překonání. Kdykoliv potřebují vlády finančně zakročit, musejí uplatnit (třeba dočasně) svá vlastnická práva.
- A konečně, každé řešení musí zmenšovat, nikoli zvětšovat, rozšiřující se demokratickou propast, a to jak na evropské úrovni, tak uvnitř jednotlivých členských států.

Krátkodobý horizont: úspěch budou slavit jen smělé kroky

Je třeba uklidnit situaci; bez zastavení této sestupné spirály nebude možné nalézt trvalé řešení. Proto my, Zelení – v souladu se svým přesvědčením, že solidarita a zdravý daňový systém jdou ruku v ruce –, vyzýváme k přijetí těchto kroků:

1. **Zajištění udržitelnosti dluhové zátěže Řecka:** ohlášené 50% dobrovolné odpuštění řeckého dluhu ze strany soukromého sektoru je nedostatečné, neboť se na něm nebudou podílet všichni soukromí držitelé dluhopisů, přičemž dluhopisy ve veřejném držení zůstanou nedotčeny. To bude mít za následek, že reálná míra snížení dluhu bude nanejvýš 25 %, zatímco potřebná míra celkového snížení tohoto dluhu činí minimálně 60 %, což předpokládá buď plnou účast všech soukromých i veřejných držitelů dluhopisů, nebo podstatně výraznější odpuštění dluhu ze strany soukromého sektoru.
2. **Zajištění, aby byl evropský nástroj finanční stability (a budoucí Evropský mechanismus stability) účinnou pojistkou:** současná a velmi nejasná představa týkající se rozšíření evropského nástroje finanční stability (EFSF) je vzhledem k tomu, co je třeba učinit pro zastavení dalších spekulací se státním dluhem členských států, nedostatečná. Aby se EFSF stal spolehlivou pojistkou, musí se transformovat na banku, která bude schopna čerpat likvidní facility Evropské centrální banky; jeho rozhodnutí se musejí přijímat na základě většinového principu. Návrh obrátit se ve velkém měřítku k zdiskreditovanému finančnímu inženýrství v podobě úvěrového pojištění na základě swapu úvěrového selhání (CDS) a zvláštních investičních nástrojů na základě zajištěných dluhových obligací (CDO) nijak nepřispěje k boji proti nedostatečné důvěře.
3. **Rekapitalizace evropských bank:** částka ve výši 109 mld. EUR, o níž bylo rozhodnuto na posledních summitech, představuje spodní hranici částky skutečně potřebné pro zajištění odolnosti evropského bankovního sektoru; potřebná částka se pravděpodobně blíží 300 mld. EUR. Především musejí přispívat soukromé zdroje, ale pokud se použijí veřejné peníze, vlastnická práva a řízení musejí přejít na daňového poplatníka (prostřednictvím dočasné veřejné

kontroly, čímž se umožní postup směrem k širšímu sdílení prostředků v rámci evropského bankovního systému). Je třeba zavést jasné podmínky, např. je třeba zadržovat zisky a používat je na posílení jejich kapitálu s tím, že jakýkoli přebytek přiteče zpět do státní pokladny; je třeba zajistit, aby byly bankovní rozvahy poníženy především upuštěním od nejrizikovějších aktivit, čímž se zajistí, že půjčování reálné ekonomice nebude negativně ovlivněno; je třeba zastavit sobecké chování vlád v otázkách důchodů, zaměstnaneckých výhod a mezd; musí se předcházet jakémukoli porušení právních předpisů ze strany zachraňovaných bank, např. daňovým únikům. Nadto jsou zásadně důležitá opatření pro zabránění úvěrové krize. V případech, kdy ztráty zapříčiněné selháním bank ohrožují udržitelnost státního dluhu, měla by Evropská centrální banka a EFSF zavést řadu opatření na snížení těchto rekapitalizačních nákladů pro daný stát.

- 4. Přehodnocení přístupu založeného výhradně na úspornosti:** zatímco máme v souladu se Smlouvami stále na zřeteli potřebu udržitelných veřejných financí, některé části politik pro mimořádné situace tzv. Trojky jsou ze sociálního hlediska nespravedlivé; podmínky, jež stanoví, je třeba přehodnotit a vyvážit, trvat na účinném získávání příjmů od těch nejmajetnějších vrstev společnosti a prolomit různá tabu a výsady, jako je imunita pro představitele ministerstva obrany v Řecku nebo pro církve v zemích jako je Řecko nebo Itálie. Nadto by EU měla použít své nevyužité finanční prostředky na soudržnost a v zájmu stimulace výdělečné hospodářské aktivity snížit požadavky na spolufinancování ze strany členských států, které jsou příjemci pomoci. Je třeba učinit posun od jednostranné úspornosti k sociálně spravedlivým a udržitelným strukturálním reformám a k investicím do posílení vnitrostátních ekonomik.

Střednědobý/dlouhodobý horizont: provést hlubokou transformaci

Krátkodobá opatření nejsou náhradou za trvalejší a zásadní reakce, jež Evropu nasměrují na cestu udržitelného ozdravení. My, Zelení, spatřujeme v tomto uceleném přístupu tyto základní prvky:

- 5. Opětovná silná regulace evropského finančního odvětví:** Evropa nesmí váhat jít nad rámec návrhů dohody „Basel III“ a zavést ambiciózní kapitálové požadavky (15 %), nejvyšší limit pro koeficient zadluženosti a závazné požadavky na likviditu. Instrukce, jež jsou „příliš veliké na to, aby padly“ jsou podle nás prostě „příliš nebezpečné na to, aby existovaly“; právě teď je třeba využít příležitosti a jednat, aby byly tyto instrukce zmenšeny do velikosti vhodné pro jejich zvládnutí, a zajistit, aby mohly všechny finanční instituce padnout s minimálními škodami pro finanční systém a ekonomiku. Je rovněž nezbytné, aby stanovená pravidla důsledně oddělila tzv. úzké bankovníctví (narrow banking), které slouží reálné ekonomice, od rizikovějšího investičního bankovníctví, které je ve skutečnosti často spekulativní. Finanční produkty a aktivity, jež nepřinášejí

prokazatelný sociální nebo ekonomický prospěch, musejí být danými pravidly zakázány; využívání technik, jako jsou nekryté transakce (naked transactions) a transakce se zapůjčenými produkty, by mělo být zakázáno, nebo alespoň přísně regulováno. Konečně je třeba prostřednictvím silnějších pravidel upravujících likviditu a pomocí neprostupných podrozvahových nástrojů postupně odříznout stínový bankovní systém od finančních prostředků. Měla by být vytvořena nezávislá, vědecky založená Evropská ratingová agentura, která by se zaměřovala na kvalitu dluhu včetně jeho ekologické udržitelnosti.

6. **Ucelená evropská daňová strategie:** Zdravých veřejných financí, větší sociální soudržnosti a ekologické udržitelnosti nelze dosáhnout bez hluboké transformace daňových politik napříč Evropou. Je třeba přijmout opatření na úrovni EU pro zavedení evropské daně z finančních transakcí, evropského ekologického poplatku za energii (climate/energy contribution), společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob (CCCTB) spojeného s minimální účinnou daňovou sazbou nutnou pro zajištění spravedlivého přispívání ze strany podnikatelského odvětví. EU musí sestavit „smlouvu o daňovém odzbrojení“, jejímž prostřednictvím by členské státy ze svých právních systémů vytěsnily daňové ráje a v rámci ucelené evropské strategie by se zavázaly k aktivnímu boji proti daňovým únikům a k omezení široce otevřených cest k vyhýbání se daňové povinnosti. To vše vyžaduje, aby bylo prolomeno pravidlo jednomyslnosti v daňových otázkách, které se musejí stát běžnou legislativní agendou podléhající společnému rozhodování Rady a Parlamentu EU. Na vnitrostátní úrovni je třeba zavést vyšší progresivitu daní z příjmů a majetku.
7. **Založení Evropského měnového fondu (EMF)** oprávněného vydávat evropské obligace (eurobondy), který by měl zvýšit atraktivitu evropského trhu se státními dluhopisy tím, že díky němu budou dluhopisy likvidnější a pružnější, a zároveň bude předcházet morálnímu hazardu zavedením jasných podmínek účasti, zejména pokud jde o rozpočtovou kázeň. Tento EMF by měl být založen jako nástroj společenství (spíše než jako nástroj mezivládní), **demokraticky odpovědný Evropskému parlamentu**, který by přejal úlohu stávajícího evropského nástroje finanční stability jakožto nástroje pro reakci na krizi. Při dalším provádění opatření pro transparentnost a zodpovědnost a při demokratizaci správy MMF je třeba zvážit uvolnění dalších finančních prostředků na pomoc ekonomikám, které potřebují krizové půjčky a strukturální pomoc.
8. **Zprovoznění a větší vyvážení rámce makroekonomického dohledu:** tento rámec, ustanovený minulé září balíčkem šesti nových právních předpisů, musí být proveden vyváženě. Musí účinně řešit otázku přebytkových i schodkových

zemí, neboť se vzájemně ovlivňují, a zavést ekonomicky relevantní sociální a ekologické ukazatele, jako jsou nerovnoměrnosti v příjmech, výdaje na vzdělání, ekologická stopa nebo produktivita zdrojů.

9. **Přeměna rozpočtu EU v nástroj hospodářské politiky:** žádná měnová unie neuspěla bez věrohodného společného rozpočtu jakožto nástroje hospodářské politiky. Proto potřebujeme mnohem ambicióznější rozpočet EU založený na vlastních zdrojích, o němž bude spolurozhodovat Evropský parlament a do kterého poplynou daně z finančních transakcí a evropského ekologického poplatku za energii, což umožní částečnou úlevu na příspěvcích členských států, přičemž bude tento rozpočet následně doplněn projektovými dluhopisy, aby bylo možné financovat projekty obecného zájmu, například panevropskou infrastrukturu pro energii z obnovitelných zdrojů nebo projekt povýšení Evropy na vedoucí sílu v oblasti řešení účinně využívajících zdroje a energie. Tím se vytvoří silná a relevantní evropská pokladna.

10. **Zelený Nový úděl pro Evropu:** jednostranné zaměření na úspornost je strategií zaměřenou proti sobě samé. Rozprodávání prostředků budoucí produktivity pro krátkodobé vylepšení vlastního obrazu není vhodný způsob, jak vést podnik, natož pak stát. Úspory evropských domácností i podniků podstatně vzrostly – a to je právě ten potenciál, který je třeba aktivizovat, spojit s (omezeným) investičním potenciálem vlád a využít pro panevropský Zelený Nový úděl pro Evropu, jenž se zaměřuje na investice do přechodu k ekologičtější energii, dopravě, výrobní infrastruktuře, do obnovy našich přírodních zdrojů, do posilování sociální soudržnosti, do vzdělávání, výzkumu a inovací. Taková mobilizace vyžaduje koherentní plán a regulační strategie jako například:

- a. uvedení cílů strategie EVROPA 2020 na stejnou úroveň s finančními cíli Paktu o stabilitě a růstu, což by zvýšilo tlak na směřování veřejných investic ve prospěch sociální a environmentální udržitelnosti;
- b. účelnější stanovení cen za emise CO₂ prostřednictvím snížení emisí skleníkových plynů o 30 % do roku 2020, aby se zvýšila cena uhlíku; uhlíková daň pokrývající odvětví, na něž se nevztahuje systém EU pro obchodování s emisemi (ETS) a plná dražba povolenek;
- c. zavedení uhlíkových zátěžových testů pro finanční instituce, zařazení klimatických rizik do právních předpisů ve formě systémových rizik, prosazování zelených indexů, na něž se mohou odvolávat indexované fondy, rozvoj zeleného bankovníctví za účelem lepšího informování klientů o uhlíkové stopě investic z jejich vkladových účtů (případně včetně daňových pobídek);
- d. Evropská centrální banka má mít možnost refinancovat obligace vydané Evropskou investiční bankou za podmínky, že tyto obligace podporují udržitelné investice;
- e. uložení povinnosti veřejným penzijním fondům a pobízení soukromých penzijních fondů, aby poukazovaly část svého portfolia ve prospěch zelených investic a společností;

- f. provádění transformace energetiky, jež zajistí progresivní směřování k budoucnosti obnovitelné energie bez energetického systému založeného na jádru a fosilních palivech.

Politicky integrovanější a demokratičtější Evropa

Většina výše zmíněných kroků znamená hlubokou změnu v politickém zaměření a prioritách a předpokládá politicky více integrovanou Evropu. Budou-li jednat členské státy samostatně, těžko docílí opětovné regulace finančního odvětví, těžko vyřeší problém stále větších zásadních daňových úniků, těžko zmobilizují potřebné investice pro Zelený Nový úděl, těžko se budou vyrovnávat s globálními finančními trhy. Bude to vyžadovat zásadní změny ve Smlouvách EU. Pro nás, Zelené, je povinností zasazovat se o to, aby proces vedoucí k politicky integrovanější Evropě i k jejímu fungování zvýšil demokratickou zodpovědnost a účast. Proto navrhuje:

11. aby hlavní směry hospodářských politik klíčového významu podléhaly společnému rozhodování: V současné době Evropská komise účinně určuje směr hospodářské a daňové politiky v Evropě a v některých členských státech. V zájmu poskytnutí demokratické opory pro kroky Komise v této oblasti by tyto měly podléhat politickým hlavním směrům přijatým v rámci spolurozhodování Rady a Parlamentu EU. V tomto smyslu by se víceletá hospodářská strategie (v současnosti strategie Evropa 2020) i její každoroční prováděcí pokyny (v současné době roční analýza růstu, která je součástí evropského semestru) měly stát legislativními akty podléhajícími spolurozhodování.

12. Konvent pro novou Evropu: Je třeba, aby proběhlo nové kolo reforem smlouvy o EU, počínaje výzvou, aby byl co nejdříve svolán konvent zástupců Evropského parlamentu, vnitrostátních parlamentů, sociálních partnerů a občanské společnosti – a to i prostřednictvím inovativních forem zastoupení –, jež by mělo otevřít cestu pro zásadní změny ve Smlouvě, aby se vytvořil právní základ pro uskutečnění výše popsanych kroků. V zájmu posílení demokratických základů naléhavě voláme po celounijním referendu, které rozhodne o potřebných změnách, jež by měly vstoupit v platnost, pokud je podpoří většina národů a států. Revize Smlouvy nesmějí být v žádném případě dojednávány za zavřenými dveřmi vrcholnými představiteli států a vlád a následně protlačeny v jednotlivých parlamentech.

Závěry

Více než cokoliv jiného teď Evropa potřebuje důvěru: důvěru mezi hospodářskými subjekty, důvěru mezi vládami, důvěru mezi hospodářskými subjekty a vládami, důvěru v orgány EU, ale především důvěru našich občanů ve své banky, svou ekonomiku, své vlády a svou budoucnost. My, Zelení, věříme, že malá a neochotně přijímaná opatření určená pro obyčejnou krizi nebudou stačit; pouze zvýší pravděpodobnost hospodářského, sociálního a ekologického kolapsu. Šanci uspět budeme mít pouze tehdy, pokud budeme připraveni učinit velký skok kupředu směrem k větší politické a demokratické integraci, směrem k hluboké přeměně našich společností a ekonomiky tak, aby byly sociálně spravedlivější a ekologicky udržitelnější. Výše nastíněné návrhy by měly být chápány jako první kroky v rámci této hluboké přeměny; to je to, co nabízíme svým spoluobčanům. Jsme připraveni vsadit na ně svou budoucnost.